

Punahärö

Tuntomerkit: Puhahärö (*Cucujus cinnaberinus*) on 11–15 mm mittainen, hyvin litteä kovakuoriainen. Sen yläpinta on päästä peitinsiipiin asti oranssinpunainen. Raajat ja tuntosarvet ovat mustat. Vaalean kellertävänruskea toukka on myös litteä. Toukalla on peräjaokkeessa tunnusomaisesti kaksi isompaa ja kaksi pienempää suoraa piikkimäistä uloketta.

Elinkierto: Punahäröt munivat touko-kesäkuussa. Toukkien kehitys kestää vähintään kaksi vuotta. Toukka koteloituu loppukesällä tai syksyllä ohuista tikuista tehtyyn kotelokehtoon. Kotelovaihe kestää 2–4 viikkoa, jonka jälkeen aikuinen punahärö talvehtii.

Ravinto: Kuolleen haavan osittain hajonnut nilakerros sekä siinä elävät selkärangattomat eläimet.

Puulaji: Haapa.

Lahopuutyyppi: Kuolleet järeät haavat, joissa kaarna on puussa kiinni ja kaarnan alla on kosteaa, mustaa hajonnutta nilakerrosta. Puut voivat olla maassa tai pystyssä.

Elinympäristöt: Vanhat lehtomaiset ja tuoreet kangasmetsät, joissa runsaasti eriasteisesti lahonneita haapoja.

Levinneisyys: Pääasiassa lehtimetsävyöhykkeen laji, jota esiintyy Suomessa vain kahdella paikalla Hämeessä.

Uhanalaisuus: Äärimmäisen uhanalainen.

Asema lainsäädännössä: Rauhoitettu, erityisesti suojeltava laji, sisältyy EU:n luontodirektiivin II ja IV liitteiden lajeihin.

Elinympäristöjen hoidon suositukset metsätalouden maalla

- Haapalahopuun säästäminen kaikessa metsänhoidossa. Punahärön kannalta tärkeimpiä ovat äskettäin kuolleet kuorelliset järeähköt haapalahopuut. Nämä voivat olla pystyssä tai maassa.
- Eri-ikäisten haapojen säästäminen kaikenlaisissa hakkuissa sopivilla paikoilla: riistatiheiköissä, säästöpuuryhmissä ja erilaisilla suojavyöhykkeillä. Haapaa voi kasvattaa myös sekapuuston etenkin kuusien ja muiden lehtipuiden kanssa.

Koska haavasta on riippuvainen moni muukin uhanalainen laji, on hyvä aina säästää myös pieniläpimittaiset ja eriasteisesti lahonneet kuolleet haavat.

Haapaa suosimalla pidetään yllä haapajatkumoa, niin että eri-ikäisiä haapoja ja eriasteisesti lahonneita haapalahopuita on jatkuvasti saatavilla.

Metsäkeskus

METSÄHALLITUS

Punahäro elää maassa makaavissa ja pystyssä olevissa kuolleissa haavoissa, joiden kaarnan alla oleva nilakerros on mustaa ja kosteaa. Kuva: Maija Mikkola, Metsähallitus.

Lisätietoja:

Mattila, J. 2017. Punahäro (*Cucujus cinnaberinus* Scopoli, 1763) – Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.), Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. Suomen ympäristö 1/2017, s. 31–34.

Hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan komissio tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.